

Concepte generale. Clasificatorul Bayes Naiv. Măsurarea performanței.

Conf. Dr. Radu Ionescu
raducu.ionescu@gmail.com

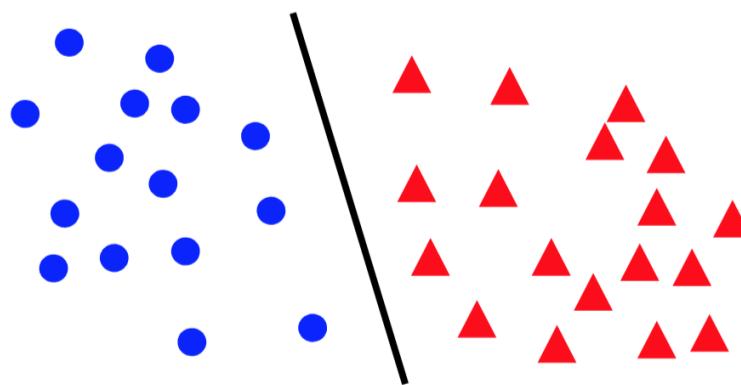
Facultatea de Matematică și Informatică
Universitatea din București

Paradigme ale învățării

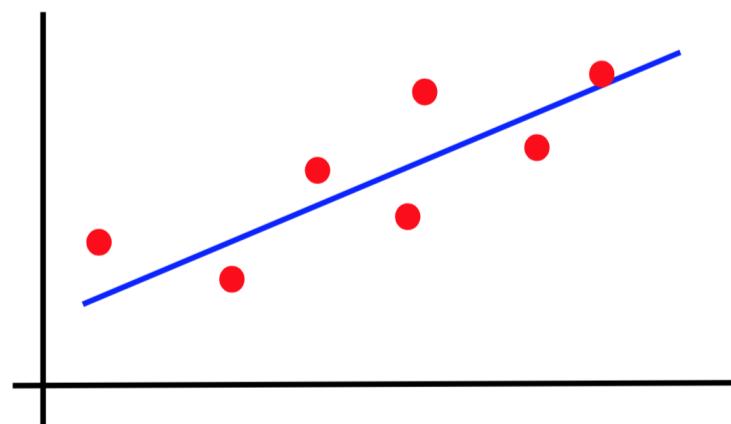
- Învățare supervizată (supervised learning)
- Învățare nesupervizată (unsupervised learning)
- Învățare semi-supervizată (semi-supervised learning)
- Învățare ranforsată (reinforcement learning)
- Paradigme non-standard:
 - Învățarea activă (active learning)
 - Învățare prin transfer (transfer learning)

Formele canonice ale problemelor de învățare supervizată

- Clasificare

- Regresie

Paradigma de învățare supervizată

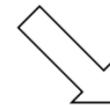
Functions \mathcal{F}

$$\textcolor{red}{f} : \mathcal{X} \rightarrow \mathcal{Y}$$

Training data

$$\{(x_i, y_i) \in \mathcal{X} \times \mathcal{Y}\}$$

LEARNING

$$\begin{aligned} &\text{find } \hat{f} \in \mathcal{F} \\ &\text{s.t. } y_i \approx \hat{f}(x_i) \end{aligned}$$

Learning machine

PREDICTION

$$\textcolor{red}{y} = \hat{f}(x)$$

New data

$$x$$

Pașii necesari pentru învățare supervizată

- **Definirea problemei de învățare supervizată**

- **Colectarea datelor**

Pornim cu datele de antrenare, pentru care știm etichetele corecte (de la un professor sau oracol)

- **Reprezentarea datelor**

Alegem cum să reprezentăm datele

- **Modelarea**

Alegerea spațiului de ipoteze: $H = \{g: X \rightarrow Y\}$

- **Învățarea / Estimarea parametrilor**

Găsirea celei mai bune ipoteze din spațiul ales

- **Selectarea modelului**

Încercăm mai multe modele și îl păstrăm pe cel mai bun

- Dacă rezultatele sunt mulțumitoare atunci ne oprim

Altfel rafinăm unul sau mai mulți pași anteriori

Clasificare între Banana și Furbish

- Date de antrenare
- Banana language:
 - baboi, bananonina, bello, hana, stupa
- Furbish:
 - doo, dah, toh, yoo, dah-boo, ee-tay
- Date de test: gelato
- Care este limba?
- De ce?
- Învățarea este grea fără a stabili un spațiu de ipoteze H!

Funcția de eroare / de pierdere

- Cum măsurăm performanța?
- Regresie:
 - Media pătratelor erorilor
 - Media erorilor în valoare absolută
- Clasificare:
 - Numărul de clasificări greșite (misclassification error)
 - Pentru clasificare binară:
True Positive, False Positive, True Negative, False Negative
 - Pentru clasificare în mai multe clase:
Matricea de confuzie

Antrenare versus testare

- Ce ne dorim?
- Performanță bună (pierdere scăzută) pe datele de antrenare?
- Nu, performanță bună pe datele de test (nevăzute)
- Date de antrenare:
 - $\{(x_1, y_1), (x_2, y_2), \dots, (x_N, y_N)\}$
 - Sunt date pentru a învăța funcția de mapare f
- Date de testare:
 - $\{x_1, x_2, \dots, x_M\}$
 - Folosite pentru a vedea cât de bine am învățat

Abordarea procedurală

- Etapa de antrenare:
 - Date neprelucrate $\rightarrow x$
(extragerea trăsăturilor / caracteristicilor = feature extraction)
 - Date de antrenare $\{(x,y)\} \rightarrow f$
(învățare)
- Etapa de testare:
 - Date neprelucrate $\rightarrow x$
(extragerea trăsăturilor)
 - Date de testare $x \rightarrow f(x)$
(aplicarea funcției, calcularea erorii)

Abordarea statistică

- Folosim probabilități:
 - x și y sunt variabile aleatoare
 - $D = (x_1, y_1), (x_2, y_2), \dots, (x_N, y_N) \sim P(X, Y)$
- Presupunem că datele sunt i.i.d. (independent și identic distribuite):
 - Datele de antrenare și testare sunt generate i.i.d. din $P(X, Y)$
 - Învățăm pe setul de antrenare
 - Sperăm ca modelul să **generalizeze** pe datele de test

Concepte

- Capacitatea modelului
 - Cât de larg este spațiul de ipoteze H ?
 - Este sau nu restrâns spațiul de funcții?
- Supra-învățare (overfitting)
 - f funcționează bine pe datele de antrenare
 - Dar foarte slab pe datele de testare
- Capacitatea de generalizare
 - Abilitatea de a obține eroare mică pe datele noi de test

Garanții

- Simplificând 20 de ani de cercetare din Teoria Învățării...
- Dacă:
 - Avem suficiente date de antrenare D
 - Și spațiul de ipoteze H nu este foarte complex
- atunci **probabil** că modelul va avea capacitate de generalizare

Probabilități (recapitulare)

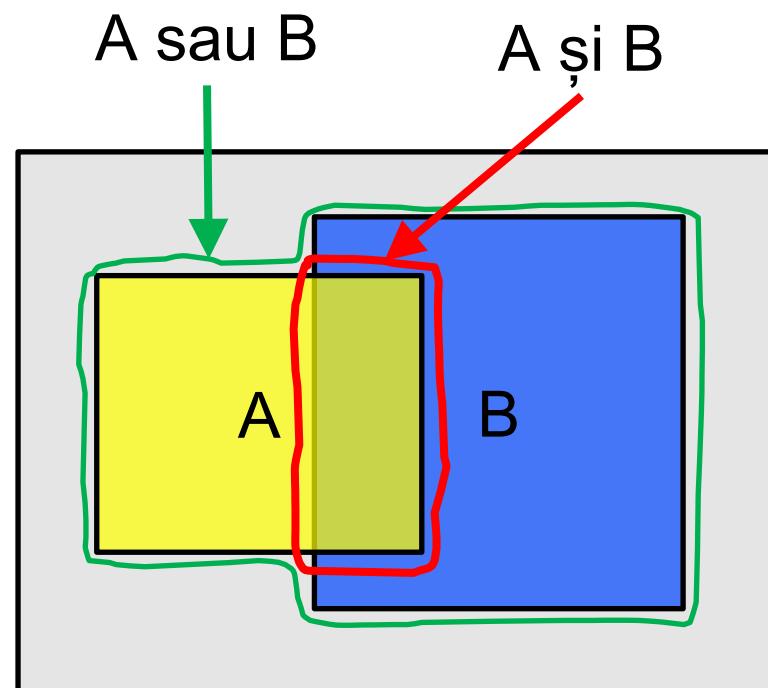
- A este un eveniment nedeterminist:
 $A = \text{"Simona Halep va câștiga Roland Garros"}$
- Ce înseamnă $P(A)$?
- Abordarea statistică:

$$\lim_{N \rightarrow \infty} \frac{\#(A = \text{true})}{N}$$

- Frecvența la limită a unui eveniment repetabil și nedeterminist
- Abordarea Bayesiană:
- $P(A)$ este ceea ce “credem” despre A
- Abordarea economică:
- $P(A)$ ne spune cât de mult “pariem” dacă alegem A

Axiomele Probabilității (recapitulare)

- $0 \leq P(A) \leq 1$
- $P(\emptyset) = 0$
- $P(\mathbb{V}) = 1$
- $P(A \text{ sau } B) = P(A) + P(B) - P(A \text{ și } B)$

Probabilități condiționate (recapitulare)

$$P(Y = y | X = x)$$

- Ce să credem despre $Y = y$, dacă știm că $X = x$?
- $P(\text{Simona Halep va câștiga Roland Garros 2019})?$
- Dacă știm următoarele:
 - În 2018, Simona Halep a câștigat Roland Garros
 - Simona Halep a pierdut două finale de Roland Garros
 - Simona se află pe poziția a doua în clasamentul WTA
 - În 2018, Naomi Osaka (poziția întâi WTA) a pierdut în turul al treilea

Probabilități condiționate (recapitulare)

- $P(A | B) = \text{În cazurile în care } B \text{ este adevărat, proporția în care } A \text{ este adevărat}$

- Exemplu:

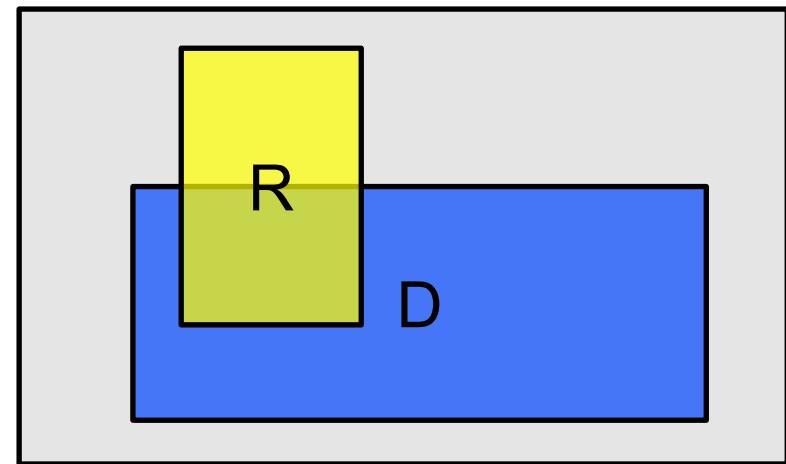
- D: "Am dureri de cap"
- R: "Sunt răcit"

- $P(D) = \frac{1}{10}$

- $P(R) = \frac{1}{40}$

- $P(D | R) = \frac{1}{2}$

- Durerile de cap sunt rare și răceleala este și mai rară, dar dacă ești răcit atunci sunt 50% şanse să ai dureri de cap

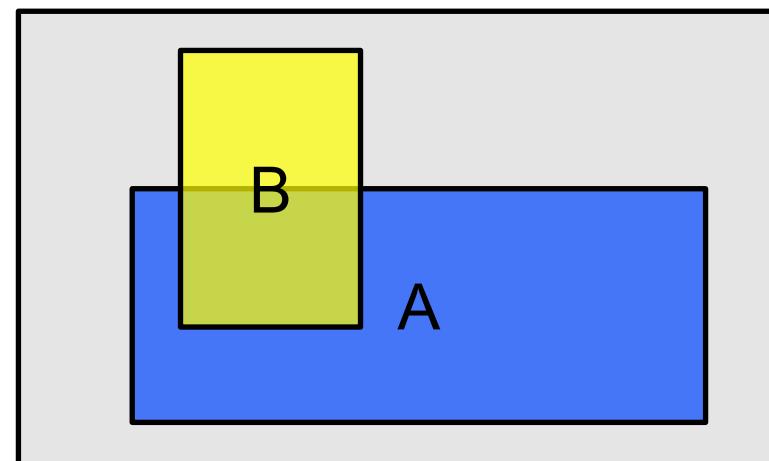

Regula Bayes

$$P(B | A) = \frac{P(A \cap B)}{P(A)} = \frac{P(A | B) P(B)}{P(A)}$$

- Thomas Bayes "An Essay towards solving a Problem in the Doctrine of Chances" Royal Society, 1763.
- Simplu de înțeles dacă vă gândiți la arii

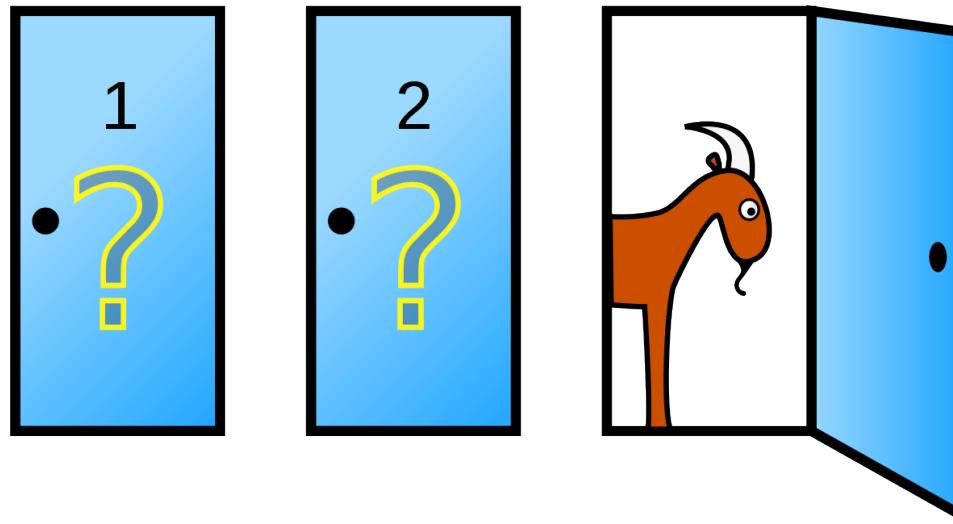

Regula Bayes

Concepție:

- Probabilitate
 - Cât de bine explică datele o anumită ipoteză?
- Informații apriori
 - Ce credem înainte de a vedea datele?
- Informații aposteriori
 - Ce credem după ce vedem datele?

Problema Monty Hall

- Sunt 3 uși numerotate cu 1, 2, 3.
- Un premiu mare (o mașină) este ascunsă în spatele unei uși. Celelalte două uși au câte o capră.
- Trebuie să alegem o ușă.
- Să presupunem că alegem poarta 1. Gazda deschide poarta 3, arătând capra din spate. Ce alegem mai departe?
(a) Rămânem cu alegerea initială (poarta 1);
(b) Schimbăm și alegem poarta 2;
(c) Este vreo diferență?

Problema Monty Hall

- $H = i$ denotă ipoteza “premiul este după ușa i ”. Apriori toate cele 3 uși sunt egal probabile să ascundă premiul:

$$P(H = 1) = P(H = 2) = P(H = 3) = \frac{1}{3}$$

- Alegem poarta 1.
- Dacă premiul este în spatele ușii 1, gazda este indiferentă și va alege ușile 2 sau 3 cu probabilitate egală:

$$P(U = 2 | H = 1) = \frac{1}{2}, P(U = 3 | H = 1) = \frac{1}{2}$$

- Dacă premiul este în spatele ușii 2 (respectiv 3), gazda alege ușa 3 (respectiv 2):

$$P(U = 2 | H = 2) = 0, P(U = 3 | H = 2) = 1$$

$$P(U = 2 | H = 3) = 1, P(U = 3 | H = 3) = 0$$

- Gazda deschide poarta 3 ($U=3$), descoperind capra. Observația este $U=3$. Premiul este în spatele ușii 1 sau 2?

Problema Monty Hall

$$P(H = 1) = P(H = 2) = P(H = 3) = \frac{1}{3}$$

$$P(U = 2 | H = 1) = \frac{1}{2}, P(U = 3 | H = 1) = \frac{1}{2}$$

$$P(U = 2 | H = 2) = 0, P(U = 3 | H = 2) = 1$$

$$P(U = 2 | H = 3) = 1, P(U = 3 | H = 2) = 0$$

- Aplicăm regula Bayes:

$$P(H = 1 | U = 3) = \frac{P(U = 3 | H = 1) P(H = 1)}{P(U = 3)} = \frac{\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{3}}{\frac{1}{2}} = \frac{1}{3}$$

$$P(H = 2 | U = 3) = \frac{P(U = 3 | H = 2) P(H = 2)}{P(U = 3)} = \frac{\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{3}}{\frac{1}{2}} = \frac{2}{3}$$

Clasificatorul optimal

- **Învățăm:** $h: X \rightarrow Y$
 - X – trăsături
 - Y – etichete
- Presupunând cunoscută $P(Y|X)$, cum clasificăm datele?
 - Aplicăm clasificatorul Bayes:

$$y^* = h^*(x) = \operatorname{argmax}_y P(Y = y | X = x)$$

- **De ce?**

Clasificatorul optimal

- **Teoremă:** Clasificatorul Bayes h_{Bayes} este optim!
 - Adică:
$$\text{error}_{\text{true}}(h_{\text{Bayes}}) \leq \text{error}_{\text{true}}(h), \forall h$$
- **Eroarea Bayes** este cea mai mică eroare posibilă:

$$\text{error}_{\text{Bayes}} = 1 - \sum_{y \neq y^*} \int_{x \in H_i} P(y | x)P(x)dx$$

Clasificatorul optimal

- Cât de greu este să învățăm clasificatorul optimal?
 - Dar pentru date categorice?

- Cum reprezentăm datele? Câți parametrii trebuie estimati?

➤ Probabilitatea apriori a claselor $P(Y)$:

Presupunem că Y este compus din k clase

➤ Probabilitatea $P(X | Y)$:

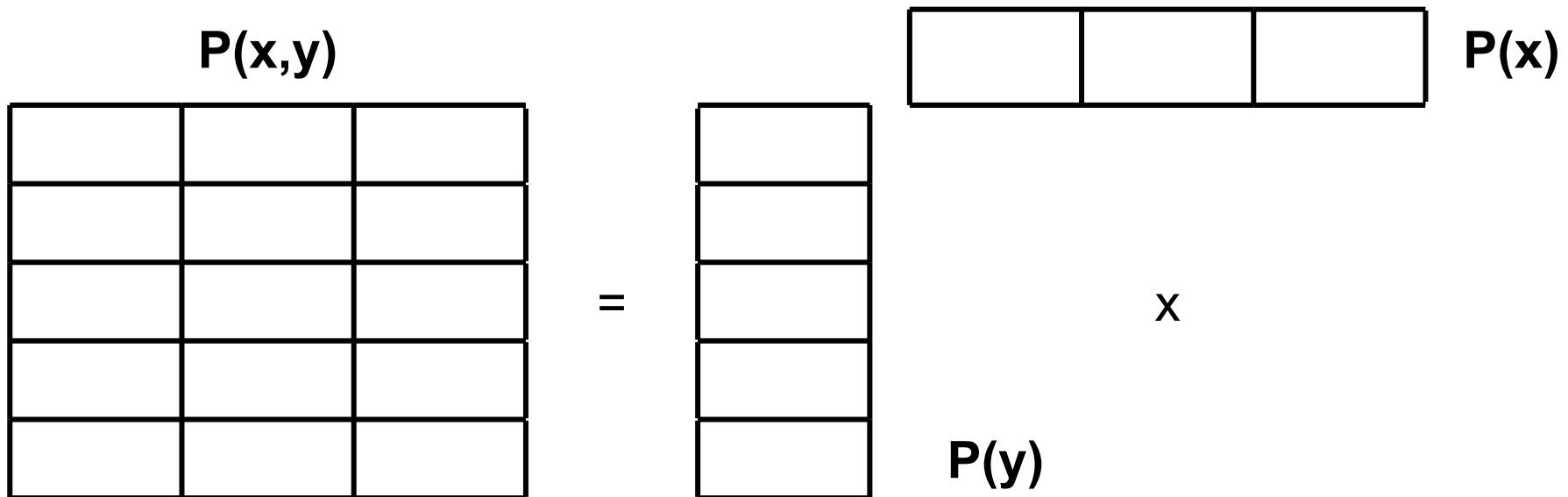
Presupunem că X este compus din n trăsături binare

Model complex → Avem varianță mare cu date limitate!

Soluție: considerăm că trăsăturile sunt independente

- Două variabile sunt independente dacă și numai dacă:

$$P(x, y) = P(x) P(y)$$

- Două variabile sunt independente condiționat dacă, fiind dată o a treia variabilă, avem:

$$P(x, y | z) = P(x | z) P(y | z)$$

Clasificatorul Naïve Bayes

- Presupunerea Naïve Bayes:

➤ Trăsăturile sunt independente:

$$P(X_1, X_2 \mid Y) = P(X_1 \mid Y)P(X_2 \mid Y)$$

➤ Mai general:

$$P(X_1 \dots X_n \mid Y) = \prod_i P(X_i \mid Y)$$

- Câți parametrii trebuie estimati acum?

Presupunem că \mathbf{X} este compus din n trăsături binare

Clasificatorul Naïve Bayes

- Fiind date:
 - Probabilitatea apriori a claselor $P(Y)$
 - n trăsături independente \mathbf{X} condiționate de Y
 - Pentru fiecare X_i , probabilitatea $P(X_i | Y)$

- Regula de decizie Naïve Bayes este:

$$h_{NB}(x) = \operatorname{argmax}_y P(y) P(x_1, \dots, x_n | y)$$

$$h_{NB}(x) = \operatorname{argmax}_y P(y) \prod_i P(x_i | y)$$

- În practică folosim sumă de log!
- Dacă presupunerea este adevărată, NB este clasificatorul optimal!

Estimarea parametrilor NB

- Se aplică metoda aproximării verosimilității maxime (Maximum Likelihood Estimation)
 - Fiind dat setul de antrenare, calculăm numărul de exemple pentru care $A=a$ și $B=b$:
 $\text{count}(A=a, B=b)$
- Estimarea parametrilor:
 - Probabilitatea apriori a fiecărei clase: $P(Y = y) = \dots$
 - Probabilitatea condiționată de clase: $P(X_i = x_i | Y = y) = \dots$

Încălcarea presupunerii NB

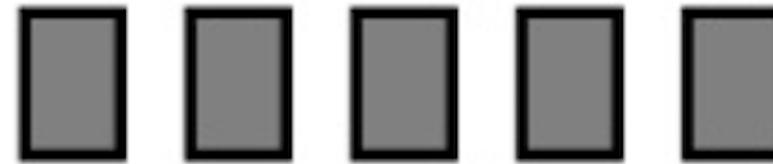
- Deobicei, trăsăturile nu sunt independente condiționat:
$$P(X_1 \dots X_n | Y) \neq \prod_i P(X_i | Y)$$
- Probabilitățile $P(Y|X)$ sunt deseori 0 sau 1
- Totuși, clasificatorul NB este foarte popular
 - Deorece se descurcă bine, chiar dacă presupunerea este încălcată

Împărțirea datelor în date de antrenare, validare și test

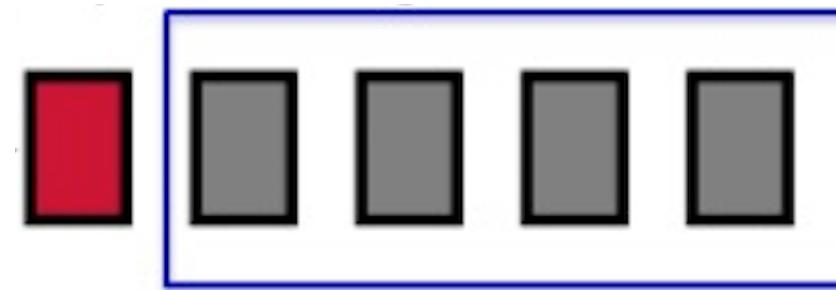
- Pentru a construi un model cât mai performant, trebuie să îl testăm pe date “necunoscute”
 - O posibilă abordare (atunci când avem la dispoziție multe date):
 - 50% exemple pentru antrenare
 - 25% exemple pentru validare
 - 25% exemple pentru testare
- (procentele pot să varieze)

Cross-validation

- Alternativă posibilă (atunci când avem la dispoziție puține date):
- Împărtim datele în k părți egale (folds):

- Testăm pe una din părți și antrenăm pe celelalte

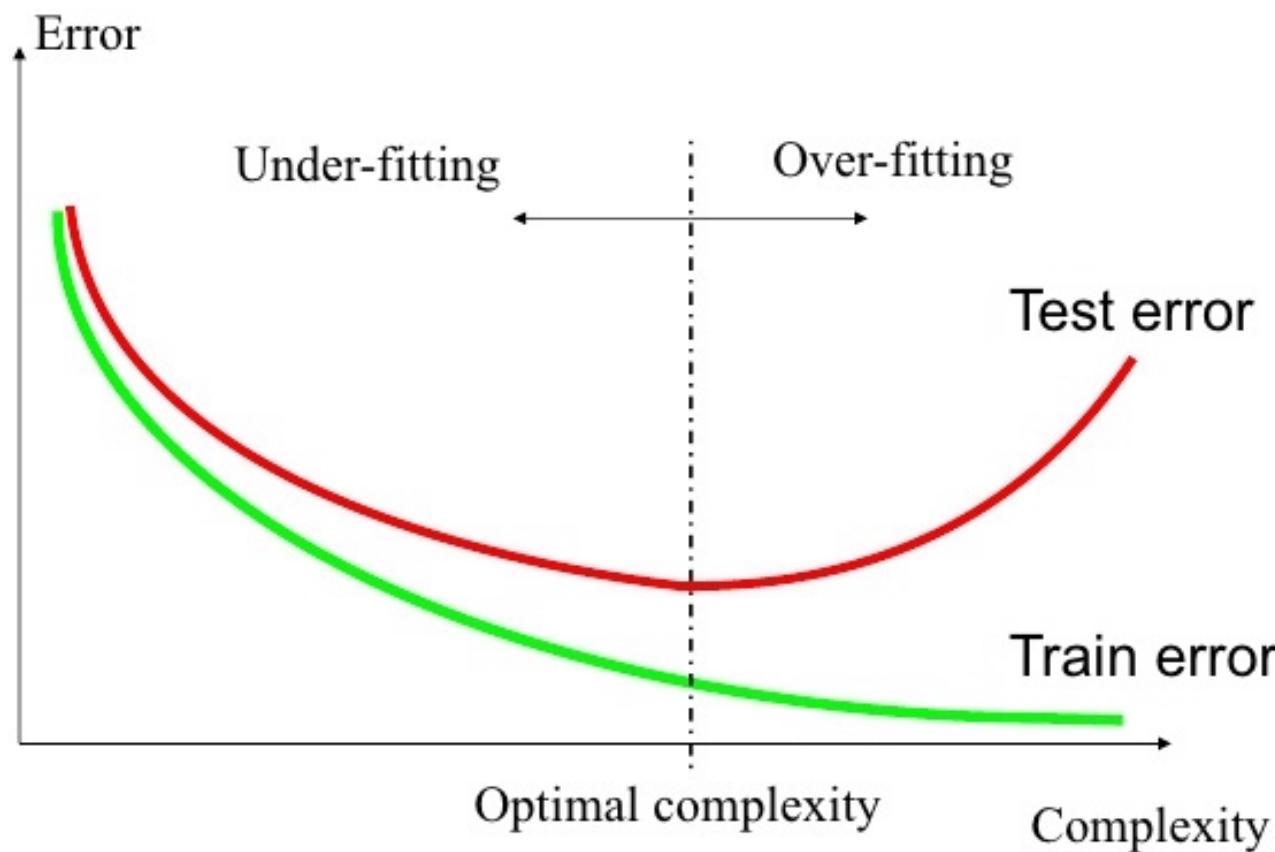

- Repetăm de k ori

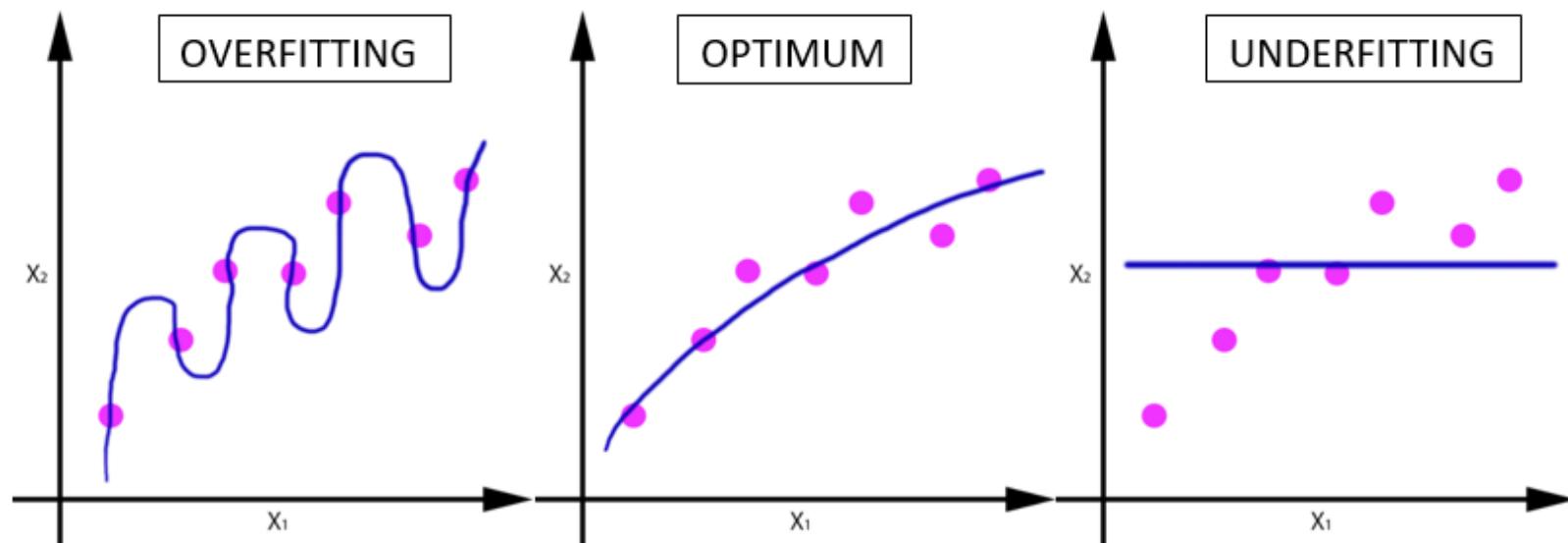
Underfitting versus overfitting

- Problema cea mai importantă a învățării?
- Îmbunătățirea capacitatei de generalizare

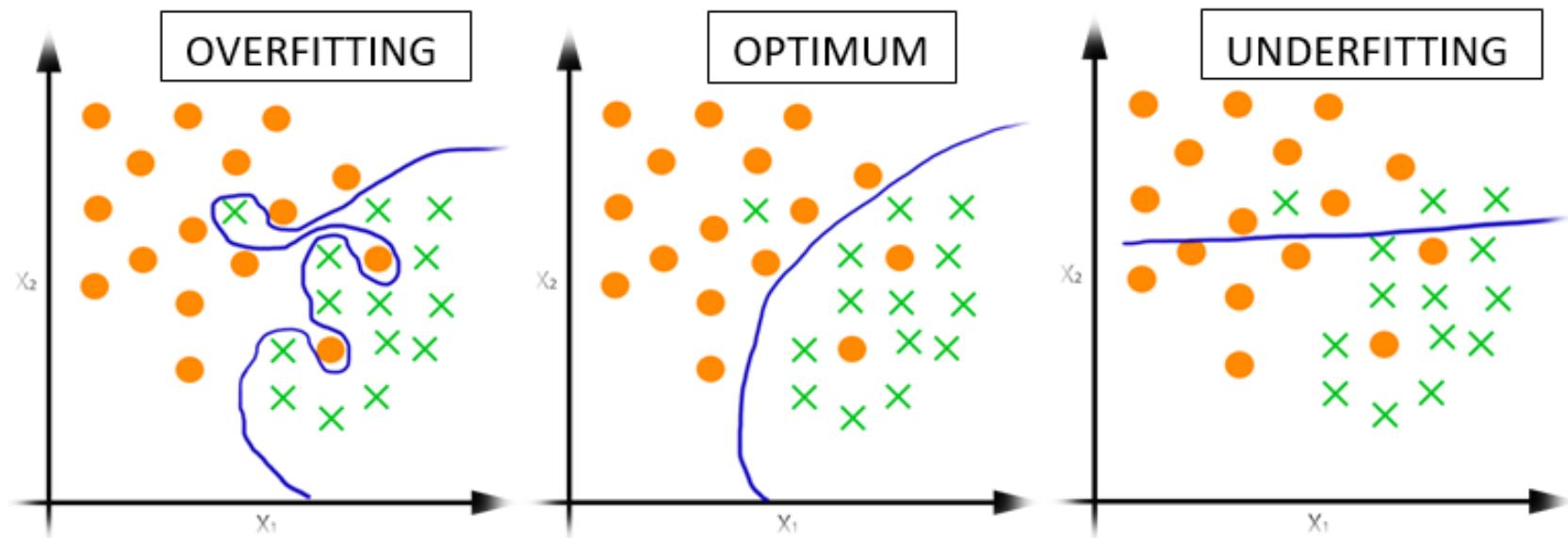
Underfitting versus overfitting

- Exemplu 1: problemă de regresie

Underfitting versus overfitting

- Exemplu 2: problemă de clasificare

Îmbunătățirea capacitatii de generalizare

Early stopping

- Oprirea învățării atunci când observăm că eroarea pe validare începe să crească

Regularizare

- Adăugarea unui termen care să penalizeze complexitatea funcției de învățare, impunând restricții de netezire sau limite asupra normei vectorului de ponderi

$$\min_f \sum_{i=1}^n V(f(\hat{x}_i), \hat{y}_i) + \lambda R(f)$$

Evaluare performanței

Erori

- Eroarea de generalizare (generalization error):

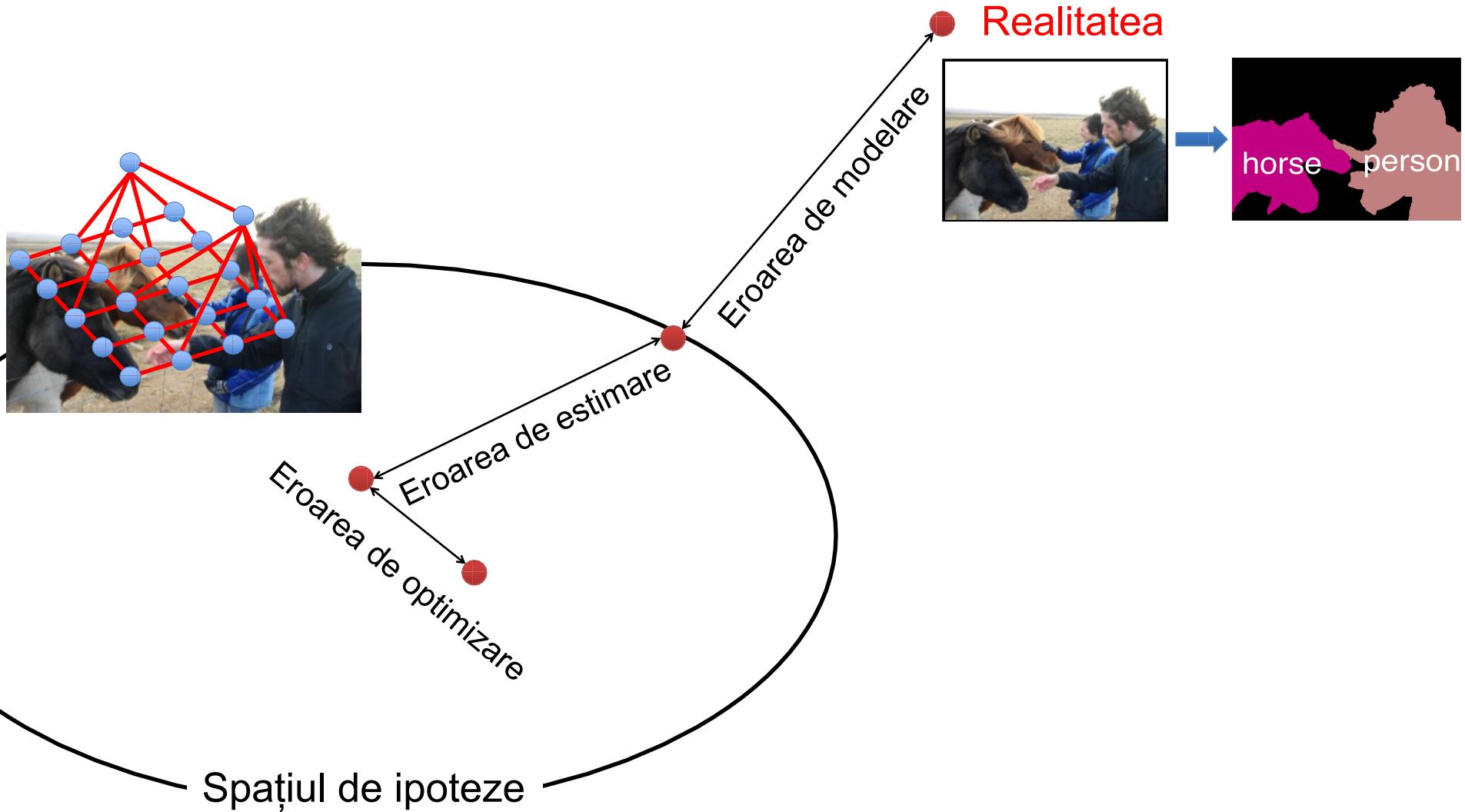
$$\varepsilon(h) = \int_{X \times Y} V(h(x), y) \rho(x, y) dx dy$$

- Probabilitatea comună $\rho(x, y)$ este deobicei necunoscută
- Atunci calculăm eroare empirică (empirical error):

$$E(h) = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n V(h(x_i), y_i)$$

- Estimăm eroarea empirică pe datele de antrenare sau pe cele de test?
- Nu este corect să raportăm eroarea pe datele de antrenare!

Descompunerea erorii

Descompunerea erorii

- Eroare de modelare
 - Am încercat să modelăm realitatea cu un spațiu de ipoteze
- Eroarea de estimare
 - Am încercat să antrenăm un model cu o mulțime finite de date
- Eroarea de optimizare
 - Nu am reușit să optimizăm funcția până în punctul optim

Cum evaluăm un sistem de învățare automată?

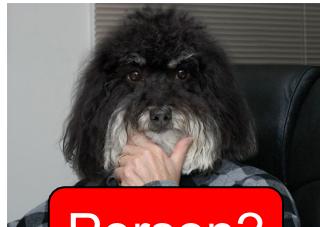
- Măsurăm acuratețea / eroarea pe datele de test:

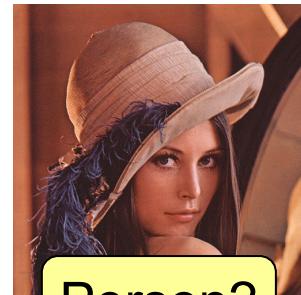
Car?

Person?

Person?

Person?

Dog?

Dog?

- Acuratețea: 4 corecte din 6 = 66.67%
- Eroarea: 2 greșite din 6 = 33.33%

Cum evaluăm un sistem de învățare automată?

- Construim matricea de confuzie

- Acuratețea: suma elementelor de pe diagonală principală supra numărul de componente diferite de zero (4/6)
- Eroarea: suma elementelor rămase în afara diagonalei supra numărul de componente diferite de zero (2/6)

Predicted Actual	Car	Dog	Person
Car	1	1	0
Dog	0	1	1
Person	0	0	2

Cum evaluăm un sistem de învățare automată?

- Matricea de confuzie în cazul binar

	Predicted YES	Predicted NO
Actual YES	True Positive	False Negative
Actual NO	False Positive	True Negative

Cum evaluăm un sistem de învățare automată?

- Matricea de confuzie în cazul binar

	Predicted YES	Predicted NO
Actual YES	2	False Negative
Actual NO	False Positive	True Negative

Cum evaluăm un sistem de învățare automată?

- Matricea de confuzie în cazul binar

	Predicted YES	Predicted NO
Actual YES	2	1
Actual NO	False Positive	True Negative

Cum evaluăm un sistem de învățare automată?

- Matricea de confuzie în cazul binar

	Predicted YES	Predicted NO
Actual YES	2	1
Actual NO	1	True Negative

Cum evaluăm un sistem de învățare automată?

- Matricea de confuzie în cazul binar

	Predicted YES	Predicted NO
Actual YES	2	1
Actual NO	1	2

Cum evaluăm un sistem de învățare automată?

- Calculul măsurilor Precision și Recall

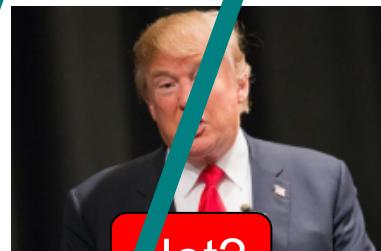
- $\text{Precision} = \text{TP} / (\text{TP} + \text{FP})$
 $= 66.67\%$

- $\text{Recall} = \text{TP} / (\text{TP} + \text{FN})$
 $= 66.67\%$

	Predicted YES	Predicted NO
Actual YES	2	1
Actual NO	1	2

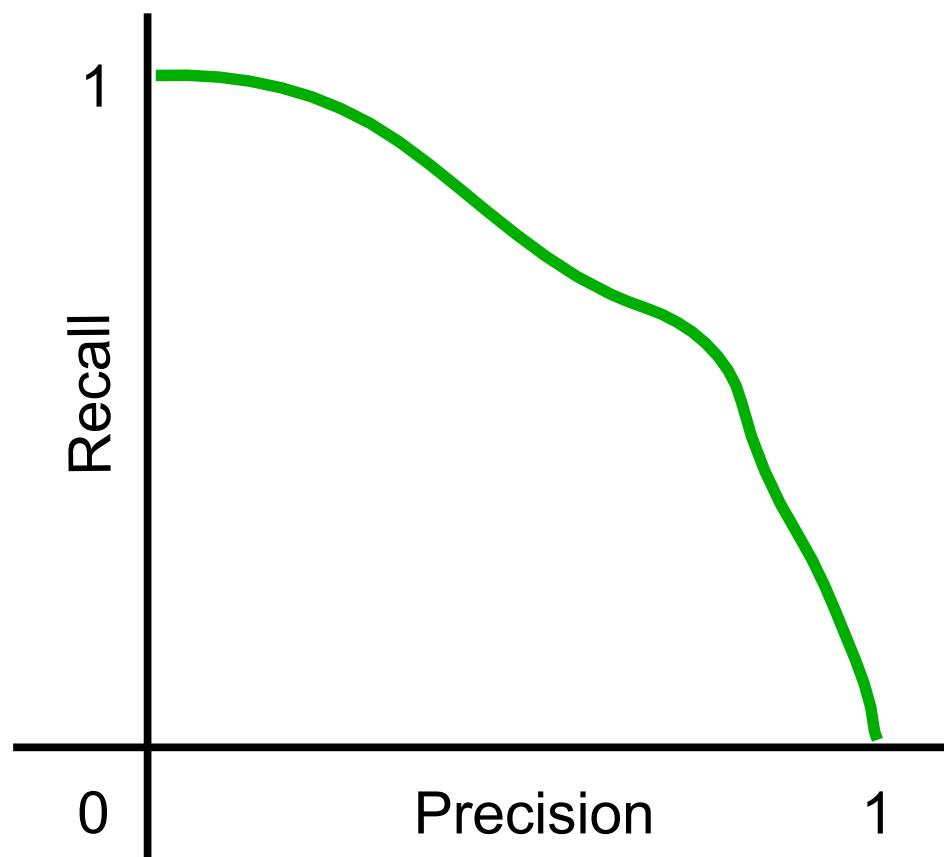
Cum evaluăm un sistem de învățare automată?

- Curba Precision-Recall

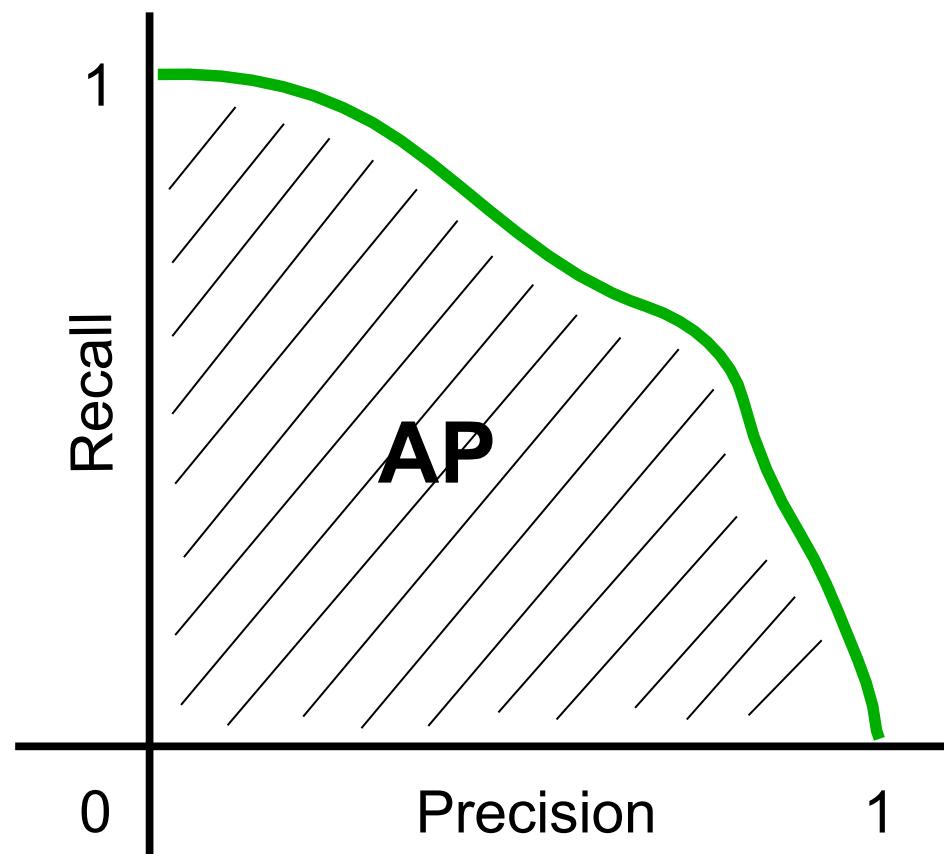
Cum evaluăm un sistem de învățare automată?

- Curba Precision-Recall

Cum evaluăm un sistem de învățare automată?

- Average Precision

Cum evaluăm un sistem de învățare automată?

- Calculul măsurilor TPR și FPR

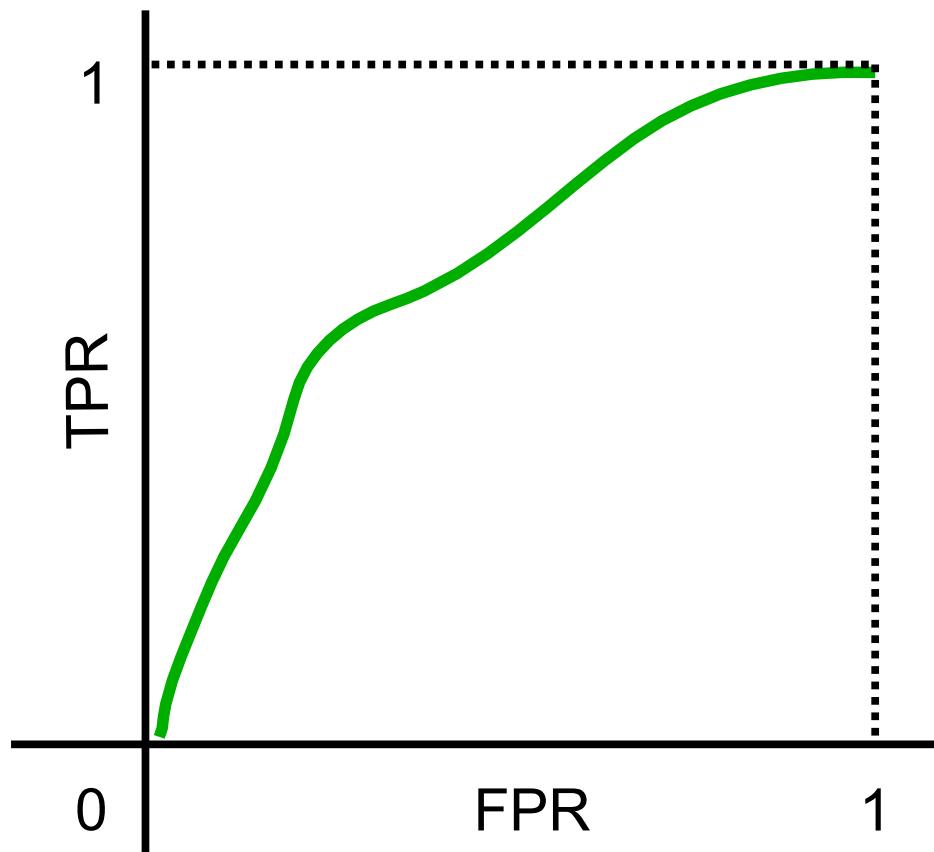

- $TPR = TP / (TP + FP)$
 $= 66.67\%$
- $FPR = FP / (FP + TN)$
 $= 33.33\%$

	Predicted YES	Predicted NO
Actual YES	2	1
Actual NO	1	2

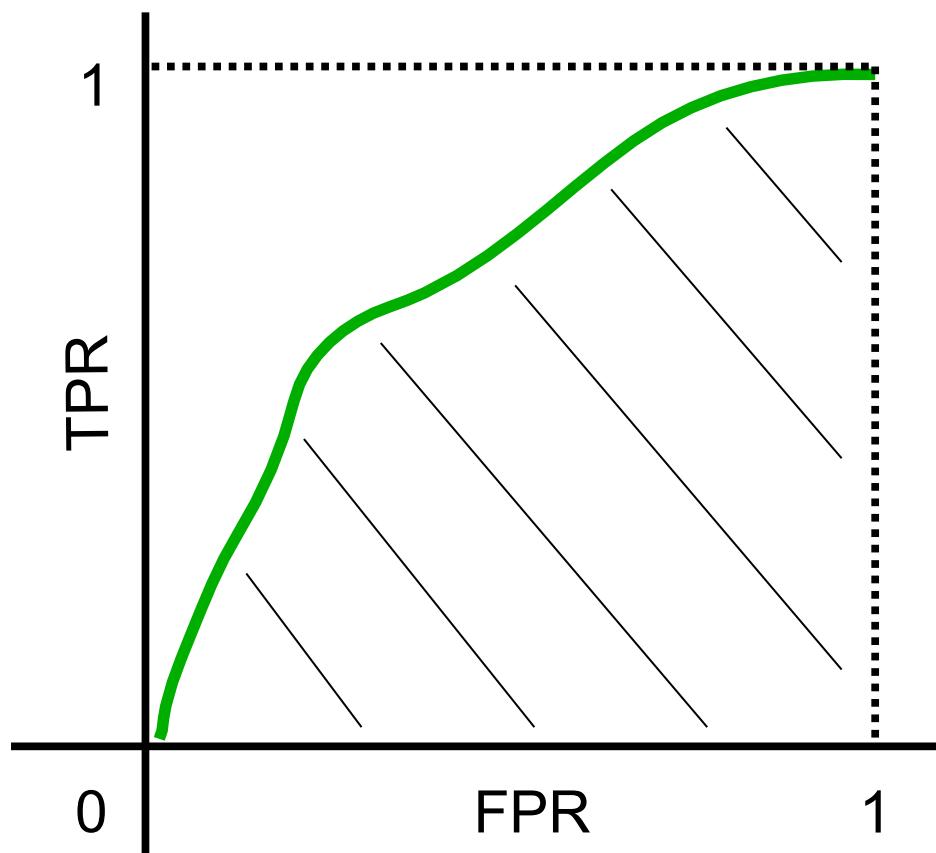
Cum evaluăm un sistem de învățare automată?

- Curba ROC (Receiver Operating Characteristic)

Cum evaluăm un sistem de învățare automată?

- Măsura AUC: Aria de sub curba ROC

Cum evaluăm un sistem de învățare automată?

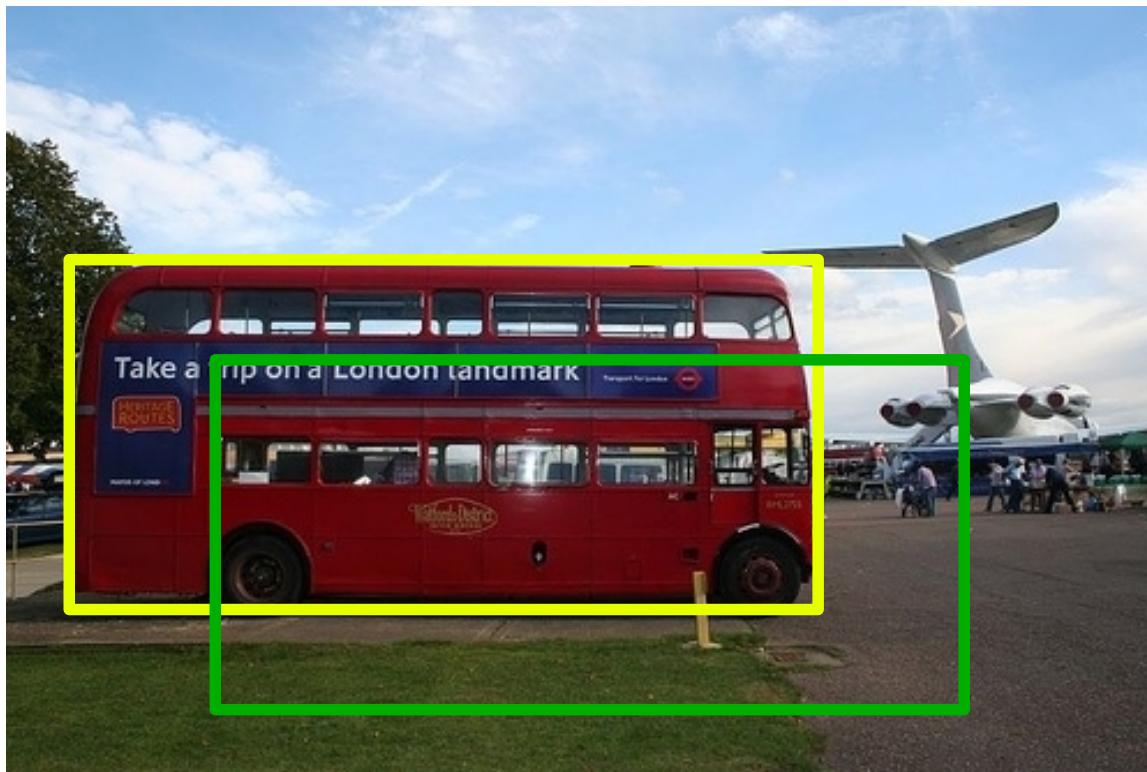
- Măsura F_β

$$F_\beta = (1 + \beta^2) \cdot \frac{\text{precision} \cdot \text{recall}}{(\beta^2 \cdot \text{precision}) + \text{recall}}$$

- Măsura F_1 este poate cea mai folosită măsură de tipul F_β

Cum evaluăm un sistem de detecție de obiecte?

- Intersecție supra Uniune (indexul Jaccard)

Cum evaluăm un sistem de detecție de obiecte?

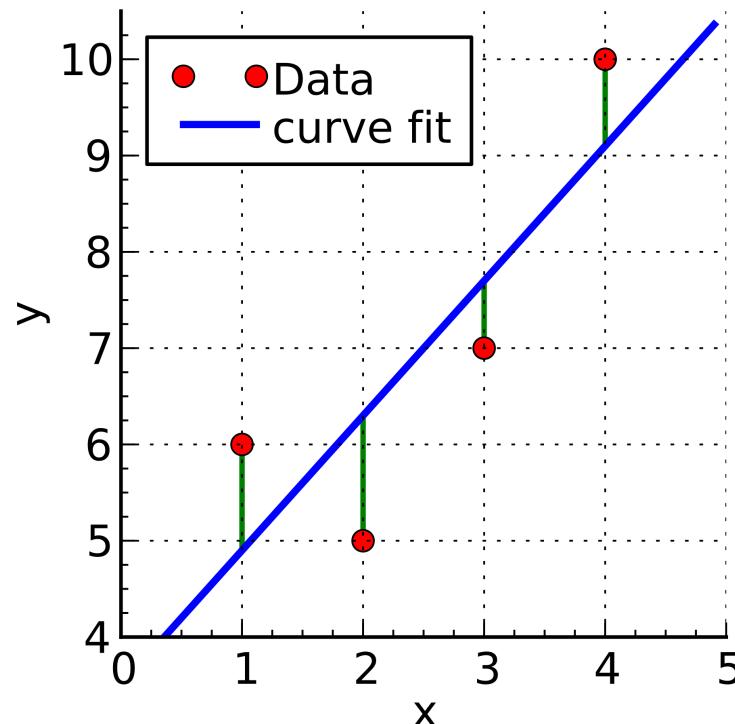
- Intersecție supra Uniune (indexul Jaccard)
- Detectie corecta daca $J(A,B) > 0.5$

Cum evaluăm un sistem de regresie?

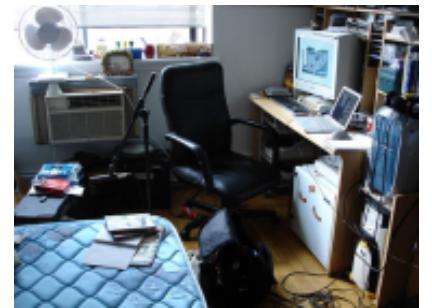
- Media pătratelor erorilor (MSE)

$$MSE = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (y_i - \hat{f}(x_i))^2$$

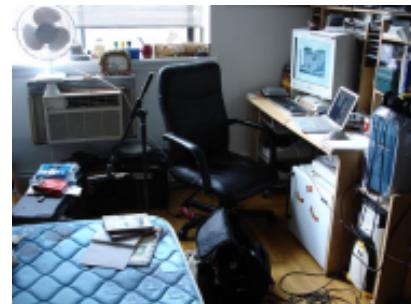

Cum evaluăm un sistem de regresie?

- Ordinea dificultății conform oamenilor

- Ordinea dificultății prezisă de sistem

Cum evaluăm un sistem de regresie?

- Corelația Kendall Tau:

$$\tau_a = \frac{P - Q}{\frac{n(n-1)}{2}}$$

- Măsură ordinală bazată pe perechi concordante (P) și discordante (Q)

$$P = |\{(i, j) : 1 \leq i < j \leq n, (x_i - x_j)(y_i - y_j) > 0\}|$$

$$Q = |\{(i, j) : 1 \leq i < j \leq n, (x_i - x_j)(y_i - y_j) < 0\}|$$

Cum evaluăm un sistem de regresie?

- Ordinea dificultății conform oamenilor

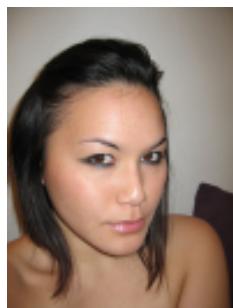

- Concordantă cu ordinea prezisă de sistem

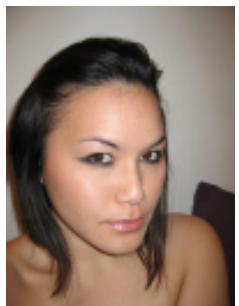

Cum evaluăm un sistem de regresie?

- Ordinea dificultății conform oamenilor

- Discordanță cu ordinea prezisă de sistem

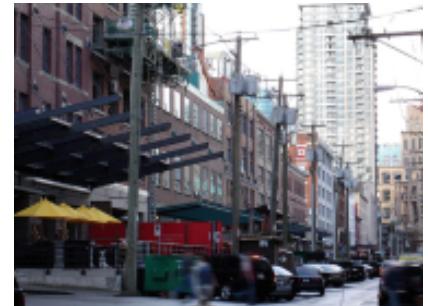
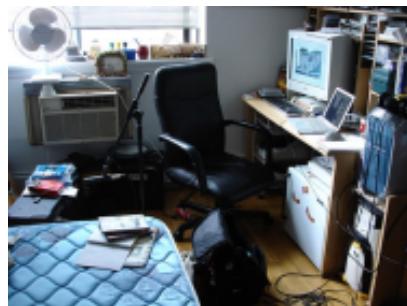
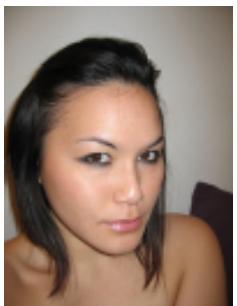

Cum evaluăm un sistem de regresie?

- Cât este corelația Kendall Tau?

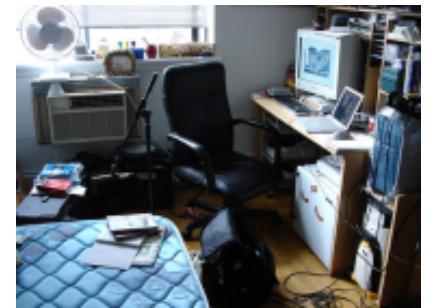

- $P = ?, Q = ?$

Cum evaluăm un sistem de regresie?

- Cât este corelația Kendall Tau?

- $P = 8, Q = 2, \text{Kendall Tau} = (8-2) / 10 = 0.6$

